

Raadsvoorstel en besluitnota

Onderwerp

Zienswijze financiële jaarstukken 2025 - 2027 CNB Noordzeekanaalgebied

Gevraagd besluit

1. Kennis te nemen van het rapport "Heldere Verhoudingen, Heldere Verantwoording" van BDO
2. Akkoord te gaan om een positieve zienswijze te geven naar aanleiding van de conceptjaarrekening 2025 en conceptbegroting 2027 van het Centraal Nautisch Beheer Noordzeekanaalgebied, met de oproep om vaart te maken met het implementeren van de aanbevelingen uit het rapport "Heldere Verhoudingen, Heldere Verantwoording" van BDO met betrekking tot de rechtmatigheidsverantwoording.
3. Akkoord te gaan dat er sprake is van een spoedeisend belang als bedoeld in artikel 11 van de Referendumverordening en te besluiten tot onmiddellijke bekendmaking en daarmee inwerkingtreding van het besluit.
4. De zienswijze zoals besloten onder 1 te verzenden aan de gemeenschappelijke regeling conform bijgevoegde brief.

Geheimhouding op grond van de Gemeentewet

Openbaar

(Correctief) referendum bij raadsbesluiten

Het raadsbesluit is wel spoedeisend en daarmee treedt dit raadsbesluit direct in werking. Het betekent niet dat er geen referendum over dit raadsbesluit mogelijk is. Kiesgerechtigden kunnen over dit raadsbesluit wel een referenduminitiatief starten.

Kernverhaal

Het CNB (Centraal Nautisch Beheer Noordzeekanaalgebied) is een kleine regeling waar alleen de administratieve lasten van de samenwerking in zijn ondergebracht. Het CNB heeft alle nautische taken gemandateerd aan Port of Amsterdam (PoA).

De PoA richt zich namens het CNB op het bevorderen van een veilige, vlotte en milieuverantwoorde afwikkeling van het scheepvaartverkeer. De directeur van het CNB heeft bij brief van 11 maart 2026 de gemeenteraad van Zaanstad de concept jaarrekening 2025 en de concept- begroting 2027 van het CNB voor een zienswijze aangeboden. Deze financiële documenten bevatten zowel de lasten van het CNB als de gemandateerde taken aan de PoA. In 2025 is door de PoA € 29,7 miljoen (begroot € 30,1 miljoen) aan de uitvoering van publieke taken uitgegeven. Voor 2027 bedraagt de begroting van het CNB met inbegrip van de gezamenlijke gemandateerde taken € 33,7 miljoen. Het saldo van de jaarrekening 2025 en de begroting 2027 komen nagenoeg voor rekening van de PoA. Zaanstad draagt jaarlijks € 11.000,-- bij aan de uitvoering van de taken van het CNB, in het bijzonder aan de havenbeveiligingstaken (ISPS) en inspecties zeevaart op grond van de Regionale Havenverordening.

Aanleiding

De directeur van het CNB heeft de gemeenteraad van Zaanstad bij brief van 11 maart 2026 de concept jaarrekening 2025 en de concept-begroting 2027 toegezonden. Zij biedt de gemeenteraad de mogelijkheid om haar zienswijze op de toegezonden stukken te geven. Het CNB is een samenwerkingsverband van de gemeenten Amsterdam, Beverwijk, Velsen en Zaanstad. Het CNB heeft alle uitvoerende taken gemandateerd aan de PoA.

Beoogd resultaat

Het geven van een zienswijze op de concept jaarrekening 2025 en de concept begroting 2027 van het CNB.

Kader

- Nota verbonden partijen Mozard 7601341
- Gemeenschappelijke regeling Centraal Nautisch Beheer Noordzeekanaalgebied
- Wet Gemeenschappelijke Regelingen.

Argumenten en afwegingen

De PoA richt zich op een veilige, vlotte en milieuverantwoorde afwikkeling van het scheepvaartverkeer op het Noordzeekanaal en de aangrenzende zeehavens. Het bestuur van het CNB wordt gevormd door de 'havenwethouders' van de vier CNB-gemeenten. Het beheersgebied van het CNB loopt vanaf 12 mijl voor de sluizen in IJmuiden tot de Oranjesluizen in Amsterdam en de daarop uitkomende havenbekkens.

Dit samenwerkingsverband beoogt in het Noordzeekanaalgebied als één loket te kunnen opereren richting de scheepvaart. Dit moet de aantrekkelijkheid van de haven voor de scheepvaartsector vergroten en het draagt daarmee bij aan een sterke economische positie van de haven. De bestuurlijke en organisatorische vorm van het CNB is vastgelegd in een gemeenschappelijke regeling (GR), opgesteld op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Zaanstad heeft belang bij de uitvoering van de taken door de PoA en daarmee ook bij een goed functionerend CNB. Deze belangen liggen vooral op het gebied van de begeleiding van en toezicht op de scheepvaart en de beveiliging van havenfaciliteiten in het kader van havenbeveiliging (port security). Een goed functionerend CNB draagt bij aan een aantrekkelijke haven voor de scheepvaartsector en aan een sterke economische positie van het havengebied.

De concept jaarrekening 2025 en concept begroting 2027 geven weer dat de PoA namens het CNB op diverse vlakken actief is:

- toelating tot de haven en de toewijzing van ligplaatsen;
- scheepvaartverkeersbegeleiding;
- handhaving van de nautische veiligheid;
- ondersteuning bij incidentbestrijding; en
- advisering bij ruimtelijke ontwikkelingen in het Noordzeekanaalgebied, die nautisch gevolgen hebben;

De verplichte rechtmatigheidsverantwoording is niet bijgevoegd bij de financiële jaarstukken waardoor het CNB niet voldoet aan het Besluit Begroting en Verantwoording en de daaruit voortvloeiende Kadernota Rechtmatigheid 2024. Door het CNB is er advies gevraagd aan het adviesbureau BDO hoe dit kostenefficiënt en pragmatisch opgelost kan worden. BDO heeft haar advies beschreven in het rapport "Heldere Verhoudingen, Heldere Verantwoording". Het CNB is qua financiële omvang zeer beperkt. De gepresenteerde financiële stukken betreffen de door de PoA uitgevoerde taken namens CNB.

Vanwege de zeer beperkte omvang van het CNB is het achterwege laten van een rechtmatigheidsverantwoording begrijpelijk. Wel is het dan van belang dat de financiële stukken van deze regeling de opbrengsten en lasten presenteren die horen bij de regeling.

De begroting 2027 is nog niet overeenkomstig het advies van BDO aangepast. De door het CNB toegezegde motivatie is helaas nog niet verstrekt. Door het verstrijken van de tijd voor behandeling van de stukken is de termijn voor het indienen van een zienswijze inmiddels ook verstreken waardoor het CNB de financiële stukken zonder zienswijze van de raad van Zaanstad heeft aangeleverd aan de toezichthouder. Aan het CNB is aangegeven dat de zienswijze van de raad alsnog worden nagezonden.

De financiële omvang van eventuele rechtmatigheidsfouten is beperkt, gezien de bijdrage van gemeente Zaanstad in de GR.

Wel verzoekt de gemeente Zaanstad het CNB om de toekomstige jaarrekening en begroting in lijn te brengen met het adviesrapport "Heldere Verhoudingen, Heldere Verantwoording" van BDO.

Daarnaast houdt de PoA zich namens het CNB bezig met de uitvoering van het Havenafvalstoffenplan (HAP). Met het HAP wordt een doelmatige inzameling en verwerking van scheepsafval beoogd. Eind 2024 is besloten om in 2025 geen tariefsverhoging door te voeren op de milieuheffing. Een van de centrale doelstellingen van het HAP is het realiseren van een saldo-neutraal beleid. Dit betekent dat de inkomsten uit milieuheffingen de kosten van afvalinzameling, transport en verwerking moeten dekken. Het saldo-neutrale beleid wordt meerjarig beoordeeld.

Draagvlak

Niet van toepassing.

Aansluiting externe ontwikkelingen

Niet van toepassing.

Financiële consequenties

Kosten van dit voorstel

De vereiste rechtmatigheidsverantwoording is niet bijgevoegd bij de financiële jaarstukken. Het CNB heeft BDO advies gevraagd rondom de rechtmatigheidsverantwoording. Het CNB is een zeer kleine gemeenschappelijke regeling, alle taken rondom uitvoering zijn gemandateerd aan de PoA. Het risico op fouten in de rechtmatigheid is daardoor minimaal. Met de toezichthouder is afgestemd dat de omvang van de organisatie passend is bij het achterwege blijven van de rechtmatigheidsverantwoording. De door het CNB toegezegde motivatie ten aanzien van opvolging van de aanbevelingen van het BDO rapport nog niet ontvangen. Indien de raad een zienswijze aan het CNB meegeeft, zal het Bestuur van het CNB deze nasturen naar de toezichthouder.

Juridische consequenties

Het CNB is een bedrijfsvoeringsorganisatie, waaraan Zaanstad en de gemeenten Amsterdam, Beverwijk, Velsen taken en bevoegdheden hebben overgedragen. Het CNB heeft de taken met betrekking tot het nautische gebruik van het Noordzeekanaalgebied doorgemandateerd aan de PoA. Het CNB kan zelfstandig deelnemen aan het private rechtsverkeer en dient over het door haar gevoerde beleid verantwoording af te leggen aan de deelnemende gemeenten. De mogelijkheid van de raden van de deelnemende gemeenten om zienswijze te geven op de concept-begroting en de concept jaarrekening is een instrument om toezicht te houden op de bedrijfsvoering van het CNB.

In de artikelen 15 en 16 van de gemeenschappelijke regeling Centraal Nautisch Beheer Noordzeekanaalgebied wordt aangegeven dat het CNB een concept jaarrekening en concept-begroting opstelt. Deze jaarstukken moeten dan vervolgens aan de raden van de deelnemende gemeenten voor een zienswijze worden aangeboden. Na vaststelling worden de stukken ingediend bij de Provincie Noord-Holland. Door een termijnoverschrijding zal de zienswijze worden nagestuurd naar het CNB.

Communicatie/vervolgtraject

Het college draagt zorg voor toezending van de zienswijze aan het Bestuur van het Centraal Nautisch Beheer, ingeval van besluitvorming in de gemeenteraad. De termijn voor het indienen van een zienswijze sloot op 15 juni 2026.

Raadsbesluit

De gemeenteraad van Zaanstad,

Besluit:

1. Kennis te nemen van het rapport "Heldere Verhoudingen, Heldere Verantwoording" van BDO
2. Akkoord te gaan om een positieve zienswijze te geven naar aanleiding van de conceptjaarrekening 2025 en conceptbegroting 2027 van het Centraal Nautisch Beheer Noordzeekanaalgebied, met de oproep om vaart te maken met het implementeren van de aanbevelingen uit het rapport "Heldere Verhoudingen, Heldere Verantwoording" van BDO met betrekking tot de rechtmatigheidsverantwoording.
3. Akkoord te gaan dat er sprake is van een spoedeisend belang als bedoeld in artikel 11 van de Referendumverordening en te besluiten tot onmiddellijke bekendmaking en daarmee inwerkingtreding van het besluit.
4. De zienswijze zoals besloten onder 1 te verzenden aan de gemeenschappelijke regeling conform bijgevoegde brief.

In de vergadering van1.....-.....juli.....- 2026

De griffier,

Conform de [machtiging tekenbevoegdheid raadstukken](#) is dit besluit alleen ondertekend door griffier.